

לולב וערבה פרק רביעי סוכה

מז.

עין משפט גר מצוה

מוד א ב מיי פ"ו מהלכות
סוכה הלכה ג סמג
עשין מג טו"ע"א ח"ט סי'
מקדש סעף 6:
בוח ג מיי פכ"ט מהל'
שבת הלכה ג סמג
עשין טו טו"ע"א ח"ט סי'
מג סעף 1:
בוח ד מיי פ"ו מהלכות
מנה הלכה 8 סמג
עשין מ טו"ע"א ח"ט סי'
מג סעף 1:

רבינו הגאון

ובתר הכי פסקין והלכתא
מיתב יובטין כולי יומא
בסוכה, ברוכי לא מברכין
לישב בסוכה כשאר
הימים. אמר ר' יוחנן אר,
שהיינו בשמיני של חג,
שהרי חלוק משאר הימים
בג' דברים, כי בשבת ימי
החג חייב לישב בסוכה,
ולשיתל לולב, ולשוקק
המים, מה שאין כן
בשמיני. לפיכך רגל אחד
חשוב וצריך לומר בו זמן,
ואין אומ' זמן בשביעי
של פסח, ואם תאמר גם
שביעי של פסח חלוק
באכילת מצה, שביום
שביעי אין חובה עליו
לאכול מצה. התם בפסח
כל שבעת [ימים] אין עליו
חובה וזולת לילה הראשון,
ויום שביעי מיום ששי
אינו חלוק, מיום הראשון
חלוק, והוא לפני פניו.
אבל בסוכה שמיני חלוק
מיום שביעי הוא לפניו,
ובשביעי חייב ובשמיני
אינו חייב. ליגא הא
מתניתא מסייעא ליה יוחנן,
דתיצא הפחים האילנים
והכבשים מפניכם כו',
עד אמר להן שמיני רגל
בפני עצמו הוא, שכשם
ששבת [ימי] החג טעונן
קרוב שיר ברכה ולינה,
[אף] שמיני טעון קרבן שיר
ברכה ולינה.

מיתב כולי ערבה א פ"א ר"ב. בלולב לא רגו לתקן כלל שיטתו
הלולב מספק" לפי שהוא י"ט ומוקדף לטלטול" וימנכר'
למלתיה שנהג בו מנהג חול" אבל סוכה פמיים שזכותו ערבה
עליו כולל זה אפי"ט: **גמירי דמאפר קאתו**. בל"ן האפר
שזהמיתקן רעות שס ולא יבזו
צסוכה כל ימי החג" ואת"ג דלמרי" (ה)

סוכת רועים לא היה להם:
הבא כתיב במשפט. צולוה
כתיב כמשפט והאי בתרא
כתיב כמשפט ואין זה ענין האחרים
דרצ פפא דלמר צולוה כתיב פריס
ובהאי כתיב פר דקאי אשמיני וכן
אהיאו דר"ג בר יצחק אבל לרצ
אשי אשביעי קאי דכתיב ציה כמשפט
לפי שהוא סוף הרגל וגמר החג כתיב
רמנא כמשפט לומר לך וכו'
משפט של שזה ואין שמיני הצא
אחריו כמשפט זו לומר לך כמשפט:
שיר. פירש צקונטי' לא פי' מהו
שיר של שמיני וצמקת
סופריס) משמע שהיו אומרים ציית
הכנסת מלמנא על השמיני שמה
כמו כן היו אומרים פריס ציית
המקדש וכן משמע צירושלמי:
לינה. ללון לילה של מוצאי י"ט
ראשון (י) דגמרינן משפט
דכתיב (דברים טו) ופנית צבוקר
והלכת לאהליך ואי אפשר לומר והלכת
לאהליך אלא צחולו של מועד ציית
טוב חייב צראיית פניס צעורה אלא
לצוקרו של מוצאי י"ט קאמר" והא לא
קשיא ליה לילה כל שצעה מי איכא
דפייעא ליה דאיכא דמי שלא הביא
חגיגה יום ראשון והביא צאחד הימים
צריך ללון לילה שאחריו אבל אונן
קשיא ליה ללא חסיק אדעתיה אם
לא אמרו צראשנה שיאמרו צשי
ועוד משום כוס ואת' ותיפוק ליה
משום דטעון לילה משום שלמי שמה
דאיכא כל שמה דתנן (לעיל דף מג):
הללו והשמה כל שמה" ופ"י צאחר
ימות השנה אם הביא קרבן טעון
לינה לילה דתנ"י צספרי (פרשת ראה)
ופנית צצקר והלכת לאהליך מלמד
שטעונין לינה כלומר כל הצדקים
דומיא דפסח אין לו אלא אלו לצד
מנין לרבות עופות ומנחות ועלים
ולצונה שנאמר ופנית כל פינות שאמה
פונה מן הצקר ואליך [ובפסח] שני
פליגי תנאי ששעמטין וצפרק מי

לצרכי' לישב צסוכה: צרזוי לא מצרכין. דשמיני הוא ואין שם
סוכות עליו והיינו לזה ולזה לכוה דלא מצרכין לצרכה את יום
שמיני חג וערת הוא: נקוט דר' יוחנן צידן. דלמר לא מצרכין
לישב צסוכה: **גמירי דמאפר קאפו**. למדתי מרבותי שהן צאו מן
האפר שזהמיתקן רעות שס ולא
מצרכין. ואפילו לרצ יהודה דלמר
צשיעי לצסוכה: דמרא דשעמטא מני
רצ יהודה צריה רצ שמואל דליהו
למר משמיה רצ וחזינא ליה דלא
עביד כשעמטיה: **דע**. דלומר צו
זמן לפי שרגל צפני עמנו הוא:
שהרי חלוק. משאר הימים: **גב'**
דברים. אין יושבין צסוכה ואין נוטלין
צו לולב ואין מנסקיין צו מים כדתנן
צמתני' (לעיל דף מג): סוכה ויטון
המים צצעה: **ול'** יהודה נמי.
דפליג צניטון ולמר רצ שמונה הרי
חלוק מיהא צשני דברים: **צלוג** היה
מנסך כל שמונה. צמתני פליג
דקאמר ת"ק שלשה לוגין צכל יום
ואיחיו למר צכל יום לוג וקאמר ת"ק
צצעה ולא שמיני הוא אומר כל ח':
מיום אינו חלוק. דלף י"ט ראשון
רשות: זה חלוק משמיני שמיני
חלוק מיום אמתול צשיעי אינו חלוק
אלא מן הראשון: **הלא קניב פר**
והסס קניב פריס. כל ימי החג
קריבים פריס הרבה ומתמעטין
והולכין אחד ליום עד יום צשיעי
צקריבין פריס צצעה וצשמיני פר
אחד לצדו מנאל שאינו מסקר שאר
הימים שהיה [לן] להקריב צו ששה:
הסס קניב וציום ופלא קניב ציום. כל
ימות החג כתיב צבו וציום השני וציום
השלישי אצל שמיני עתו ציום
השמיני חלקו מהו ולא עשאו מוסקף
על הראשונים: **רצ אשי אמר**.

צשיעי כתיב צמספרס כמשפט
משמע כמשפט כל קרבנות שאר
הימים וצקרבנות שמיני כתיב
צמספרס כמשפט עשאן משפט חלוק
לעמנו: **לימא מסייע ליה**. לר' יוחנן
דלמר זמן צשמיני: **הפריס האילנים**
הכבשים. האומרים צקרבנות החג
לכל יום: **מעבדין** זה אדם זה. אם
חסר אחד מן הראשין ליום אין מקריבין:
שהרי מתמעטין. מיום אל יום אלמא
לא קפיד עליה רמנא הלכך אף
האמורין ליום אין מעבדין: **אמרו לו**.
אם מבאן אתה למד אף האילנים
כולן מתמעטין צשמיני דכל ימי
י"ד וצשמיני איל אחד ושצעה כצשים: **רגל צפני עמנו הוא**.
ואין קרבנותיו צכלל שאר קרבנות החג ואין למדיין הימנו
לקרבנות החג: **טעונין קרבנות**. לעמנן אף זה קרבן לעמנו
ואינו מסקר האחרים: **שיר**. שהלויס האומרים צקרבנות
שמיני אינו מסקר שיר החג ולא פורש לי שיר של שמיני
(א) אצל שיר של חג מפורש צזהליל (לקמן דף נה). צינו צוערים צעם
כו' הבו לה' כולן רמוזים על עסקי מתנות עניים מפני שזמן
א'סיה הוא ועת יתקן לקט שמה ופאה ומעשרות ששמעו
מפרישים ויפרישו ענין יפה: **וצרפה**. מפרש ואילו מאי היא:
ולינה. ללון לילה של מוצאי י"ט הראשון צירושלים דגמרי' מפסח
דכתיב (דברים טו) ופנית צצקר והלכת לאהליך צייט' לא קאמר
קרא שהרי הוא יום שחייצו חכמים ליראות צעורה קף פי'
צפ"ק דר"ה (דף ג) ליראות צעורה) כדי להביא עולת ראייה ואי
אפשר לומר והלכת לאהליך אלא צחולו של מועד וקאמרינן צצקר
אלמא חייב ללון מוצאי י"ט בתוך העיר ומי שלא הביא חגיגתו

תורה אור השלם

1. מנתרות ונסיקהם לפי
לפיל ולפכששים במספרם
2. ומנתרות ונסיקהם
לפריס לאילנים ולכבשים
במספרם במשפטים:
במדרש כל

הגהות הב"ח

- (א) גם לתקן דלמר
שביעי לכוה מתב:
(ב) חס דיה לנה יום יום
טוב ראשון בירושלים
דגמרינן:

מוסף רש"י

מבאן ואילך הרות.
שלא רואה יתל לאכול צער
צלא לחס לא להתענות
(פסחים טז) דסי ליפין
לה צפ' בתרא דפסחים
(עם) ששה ימים תאכל
מנות ויום שביעי עתה,
מה שביעי רבות אף ששה
רשות, לפי שהשביעי צכלל
שנת יום תאכל מנות
עליו ולא מן הכלל ללמד
שאילת מנות האמנו צו
אינו חובה, אלא אם באת
לאכול תאכל אילתך מנה
על מנת, ולא ללמד על
ולא אלא ללמד על
הכלל כולי יא' (עירובין טז).

מוסף תוספות

א. דיןאן נוטלין לולב
בשמיני ספק שביעי לולב
ברכה כמו שבישין
בסוכה בלא ברכה.
המחנה. דרשיבת סוכה
ליבא סתן איסור כלל
ולפיכך יושבין לה מספק
אבל בלולב יש איסור
טלטול שלא במקום
צצורה. המחנה צעם
הלצדי. דמספקא לא
דחינן טלטול דרבנן ליטול
לולה. רע"ב"א. ג. כי חזכי
דלולב לזולתו בשמיני שהוא
יום טוב מן התורה לזון
אוחו שביעי שהוא חול
אוחו מקילין בקדושתו.
ט. וכתוב בסוכות
תשבו כעין ישיבת ביתו
כעם שכל השנה אינו
נמשך מלכת בדרך בסוחרה
כך כל ימות החג וכו'.
רש"י לעיל טו. ה. הסוכה
שמיני חג לא בעינן לשם
סוכה בעינן, ולעל הוא
המקריא סוכה, שסוכת
מן הדיבור. רש"י לעיל ט:
1. מניין שכתב ביום
השביעי כמשפט חזור
לכתוב בשמיני כמשפט
גילה לך הכתוב שהוא
חלוק לעצמו משלפניו
ובהו די לנו רמו שהוא
רובו בפני עצמו. רע"ב"א.
2. ומצא לשיטה זו
שימא ירמי הפסח ושאר
ימי החג אין טעונין לילה
אלא הולך אחר יום ראשון

שהיה טמא (פסחים טז) וצספרי מפרש טעמא דמ"ד טעון לינה
דהרי הוא כעלים ולצונה וי"ל דמשכתח דלא מייתי קרבן ציום
שצא לירושלים כגון דשלח שלמיו מנתמול דנאלכין לשני ימים" ועוד
דצפ"ק דחגיגה (דף ט. ועס) מניא ושמתח צצחק לרבות כל מיני
שמחות לשמה ואמרי' צפסחים פרק אלו דברים (דף עב). אפי'
צכסות נקיה ויין ישן וצענין אחר לא משכחת לה שמחת שמה
כשחל יום ראשון להיות צצצת משום דצענין וציהה צשעת שמה'
וכי האי גונא אשכחן צירושלמי צפרק שני צדיטורים דתנן וטעונין
לינה א"ר יונתן צשאיין עמהן קרבן אצל יש עמהן קרבן צלא כן
טעונין לינה מתמת הקרבן וצפ' דס חטאת (וחסיד דף לו. ועס) משמע
קצת דטעונין לינה כל שצעת ימי הפסח שכולן חטונין כלילה
אחת גבי הא דתנן ר"ט אומר אם צישל צכלי מתחילת הרגל
יצשל צו כל הרגל ואמרי' צגמרא מ"ט דר"ט א"ר יצחק דלמר קרא
ופנית צצקר והלכת לאהליך הכתוב עשאן כולן צקר אחד ואת"ג ללא
קיימא מסקנא הכי דפריך עלה וכי אין פיוגל צברג לו אין
נתר

ציום ראשון והביא צאחד מן הימים צריך ללון לילה שלאחריו:
מאי

אם רצה. מאלי. ה. ובראי שהדברים נראין שהרגלים אפילו בלא קרבן טעון לינה לכבוד יום טוב דאלו קרבן לא הוו צריכים בריאה. רע"ב"א. ט. ו[ן]שמח באותן שנשחטו אמתול. מוס' פסחים
ד' דהי טעון. י. בירי' שהוא זמן שמוחה. רש"י פסחים עה.